Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius 25-tą kartą pateikė LMA prezidiumui veiklos ataskaitą

Pirmaisiais žemės ūkio ir miškų mokslų srities Mokslų akademijos nariais buvo išrinkti žinomi mokslininkai: tikraisiais nariai – agronomas Jonas Kriščiūnas (išrinktas 1946 m.) ir miškininkas Leonardas Kairiūkštis (1972), nariais korespondentais agrochemikas Viktoras Ruokis (1946), agronomai Jonas Bulovas, Juozas Tonkūnas ir Petras Vasinauskas (1956). 1985 m. nariu korespondentu išrinktas agronomas Leonas Kadžiulis, o 1990 m. tikruoju nariu – agronomas Juozas Lazauskas, nariais korespondentais – zootechnikai Česlovas Jukna ir Antanas Kairys, nare eksperte – agronomė Veronika Vasiliauskienė (1994 m. išrinkta nare korespondente, o 1998 m. – tikrąja nare), ir 1991 m. nariu ekspertu išrinktas hidrotechnikos inžinierius Aloyzas Dirsė.

Kol nebuvo atskiro skyriaus, visi žemės ūkio srities Mokslų akademijos nariai dirbo Biologijos ir medicinos, o vėliau Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyriuje. 1991 m. vasario 20 d. LMA įsteigta savarankiška Žemės ūkio mokslų sekcija (sekcijos pirmininkas akad. J. Lazauskas), o 1995 m. spalio 24 d. LMA narių visuotiniame susirinkime buvo nutarta reorganizuoti Biologijos, medicinos ir žemės ūkio mokslų skyrių į du savarankiškus skyrius: Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrių (pirmininkas akademikas Vytautas Kontrimavičius) bei Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrių, kuriam vadovauti išrinkta akademikė V. Vasiliauskienė.

LMA narių visuotinis susirinkimas 1995 m. spalio 24 d.
Iš kairės akademikai: Juozas Lazauskas, Vytautas Kontrimavičius, Veronika Vasiliauskienė, Benediktas Juodka

Naująjį skyrių papildė 1994 m. nariu ekspertu išrinktas Algirdas Sliesaravičius ir biologai Pranas Sadauskas (1972 m. išrinkta nariu korespondentu, o 1990 m. – tikruoju nariu) bei Mindaugas Strukčinskas (išrinktas nariu korespondentu 1985 m.). Taip susidarė 10 narių skyriaus branduolys.

Skyrius pamažu plėtėsi ir 2021 m. pradžioje jame yra 14 tikrųjų narių, 10 narių emeritų ir aštuoni užsienio nariai, skyriuje veikia Agronomijos, Miškininkystės, Zootechnikos ir veterinarinės medicinos, Žemės ūkio ir aplinkos inžinerijos mokslų sekcijos, Agrarinės ekonomikos ir sociologijos bei Maisto saugos ir kokybės komisijos, o prie skyriaus – Lietuvos dirvožemininkų draugija.

Skyriaus veikla visuomet buvo sutelkta spręsti aktualiausias žemės ūkio ir miškų, maisto, gyvulininkystės ir veterinarijos, aplinkos inžinerijos, augalų ir gyvūnų biologijos bei gretutinių sričių ir krypčių mokslo problemas, skatinti mokslo rezultatų sklaidą, eksperimentinę plėtrą ir inovacijas. Daug dėmesio skiriama tarpinstituciniams, tarpdalykiniams ir tarptautiniams ryšiams, agrarinių mokslų prestižui kelti.

Sausio 12 d. vyko Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus (ŽŪMMS) narių nuotolinis posėdis, kuriame buvo apsvarstyta ŽŪMMS 2020 m. veiklos ataskaita. Sausio 19 d. ataskaitai pritarė ir LMA prezidiumas.

2020 m. dėl koronaviruso pandemijos sąlygos skyriaus veiklai, kaip ir visai Mokslų akademijai, nebuvo palankios. Tačiau pavyko organizuoti šešis ŽŪMMS narių visuotinus susirinkimus, iš kurių trys vyko nuotoliniu ir net tris pavyko organizuoti kontaktiniu būdu. Taigi dar 2020 m. sausio 21 d. buvo išsamiai aptarta ir įvertinta 2019 m. skyriaus veikla ir numatyti 2020 metų darbai, birželio 18 d., atlėgus pandemijai, skyriaus narių visuotiname susirinkime, vykusiame Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Sodininkystės ir daržininkystės institute, aptarti sodininkystės ir daržininkystės, maisto kokybės ir saugos mokslo krypčių vykdomi tyrimai, mokslo ir verslo pasiekimai bei ateities iššūkiai.

ŽŪMMS narių visuotinis susirinkimas
LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute

ŽŪMMS narių susirinkimas Anykščių r. sav.

Rugsėjo 29 d., dar neprasidėjus antrajai pandemijos bangai, Anykščiuose kartu su rajono veterinarijos gydytojais ir gyvulininkystės specialistais bei gyvulininkystės srities ūkininkais aptartos gyvulininkystės plėtros galimybės šalyje, infekcinių gyvūnų ligų plitimo pavojai ir jų kontrolės galimybės, pasidalyta naujausiomis mokslo žiniomis.

Įvyko aštuoni biuro ir septyni sekcijų, komisijų ir komitetų posėdžiai, kuriose spręsti organizaciniai klausimai, sudarytos komisijos, vykdyti LMA vardinių, Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų, Aukštųjų mokyklų studentų premijų, LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkursai, rinkti jaunieji akademikai.

2020 m. skyriaus akademikams kartu su pagrindiniais partneriais – Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijos, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos ir Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro dėstytojais bei mokslininkais – organizuotos dvi tarptautinės ir trys nacionalinės konferencijos, surengtos keturios diskusijos ir seminarai. Gaila, kad renginius teko organizuoti nuotoliniu būdu, tačiau diskutuota aktualiomis gamtosaugos, darnios bioekonomikos ir maisto pramonės plėtros, dirvožemio išsaugojimo tematikomis, tad visose renginiuose registravosi ir pranešimų klausė 50–130 dalyvių. Lapkričio 12 d. vykusioje 9-ojoje jaunųjų mokslininkų konferencijoje „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“, pranešimus skaitė 33 jaunieji mokslininkai, sekcijoms vadovavo 12 LMA narių ir keturi LMA Jaunosios akademijos nariai, buvo prisijungę 76 dalyviai.

2020 m. skyriaus akademikai aktyviai dalyvavo mokslo ir mokslo populiarinimo veikloje: vykdė 78 mokslo projektus, sukūrė keturias naujas augalų veisles, parašė tris knygas ar jų dalis, įregistravo vieną patentą, paskelbė 76 mokslinius straipsnius, iš jų 70 tarptautiniuose leidiniuose, parašė 64 mokslo populiarinimo straipsnius, 25 kartus kalbėjo radijo ir televizijos laidose, atliko 265 ekspertizes, iš kurių 156 – LMA vardu. Skyriaus nariai LMA svetainėje paskelbė 19 straipsnių mokslui ir visuomenei aktualia tematika.

Skyriaus nariai pasižymėjo ir tarptautinėje veikloje: bendradarbiavo su užsienio mokslo akademijomis, mokslo ir studijų institucijomis, vykdė tarptautinius projektus, kūrė bendras augalų veisles, dalyvavo tarptautinėse konferencijose, buvo 11 tarptautinių, 10 užsienio

ŽŪMMS narių publikacijos LMA svetainėje

ir penkių recenzuojamų šalies žurnalų redakcinių kolegijos nariais. Ypač daug tarptautinių įsipareigojimų ir ryšių turėjo akademikai Arvydas Povilaitis ir Pranas Viškelis.

Akademikai buvo aktyvūs profesinėje ir visuomeninėje veikloje: dalyvavo ministerijų ir valstybinių institucijų bei nevyriausybinių organizacijų, Lietuvos mokslų tarybos ir LMA, profesinių asociacijų ir organizacijų, mokslo ir studijų institucijų sudarytos komisijose, komitetuose, valdybose bei ekspertinėse grupėse, aktyviai vykdė ilgalaikę ir vienkartinę ekspertinę veiklą bei mokslo sklaidą.

Pristatant ataskaitą, LMA prezidiume pasidžiaugta skyriaus įkūrimo 25-mečiu, Lietuvos banko ir LMA išleista auksine kolekcine moneta iš serijos „Lietuvos mokslas“, skirta žemės ūkio mokslams, akad. Vidmanto Stanio ir kolegų Lietuvos mokslo premija, akad. Henriko Žilinsko valstybiniu apdovanojimu ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi, Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos padėkomis jubiliejų proga akademikams Albinui Kustai, Antanui Sederevičiui, Pranui Viškeliui ir Vytautui Ruzgui, LMA prezidiumo apdovanojimu LMA atminimo medaliais akademikams Leonardui Kairiūkščiui, Albinui Kustai ir Stasiui Karazijai.

Plačiau apie skyriaus ataskaitą
http://www.lma.lt/uploads/LMA_mokslu_skyriai/%C5%BD%C5%AAMMS_ataskaita_2020_01_19.pdf

Akad. Zenonas Dabkevičius, ŽŪMMS skyriaus pirmininkas
Reda Daukšienė, ŽŪMMS mokslinė sekretorė
2021-01-19